

АКАДЕМИЯ МОЛОДЕЖНОГО ЛИДЕРСТВА
ЦЕНТРАЛЬНОЙ АЗИИ (CA YLA)

Мониторинг и оценка: прикладные аспекты
Monitoring and Evaluation course (January-February 2021)

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

EURASIA FOUNDATION

ԳԵՆԴԵՐԱՅԻՆ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐ. բովանդակությունը և զարգացման առաջարկություններ

Վեբինար՝ որպես մոնիտորինգի և
գնահատման վերապատրաստման մաս

CA YLA

Անաստասիա Լիպովկա

Ալատրիում հիմնադրամի
համահիմնադիր, ք.գ.թ. AlmaU
թեկնածու, «Ղազախստանի
կանանց ուժերի դաշինքի»
փորձագետ

ԳԵՆԴԵՐԱՅԻՆ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐ (GSI)

Գենդերային բացերն ու փոփոխությունները, ինչպես նաև առաջընթացը մշտադիտարկելու և գնահատելու ցուցանիշները ժամանակի ընթացքում գենդերային հավասարության հասնելու գործում:

Սեռ՝ սոցիալ-մշակութային սեռ:

Գենդերային հավասարությունը պայման կամ պայման է

կանանց և տղամարդկանց մարդու իրավունքների, սոցիալական արժեքավոր օգուտների, հնարավորությունների և ռեսուրսների հավասար օգտվելու ապահովում:

Գենդերային բաշխված վիճակագրություն- վիճակագրություն՝ բաժանված ըստ սեռի.

GCI-ի ԴԵՐԸ ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏԱԿԱՆՈՒՄ

GNI-ները մշակվում են նախագծի, ծրագրի, նախաձեռնության, բաղաբաղանկության և այլնի շրջանակներում սահմանված գեղեցիկ զգայուն նպատակների ձեռքբերումը չափելու համար:

Ներառելով գեղեցիկ հեռանկարը, մոնիտորինգի և գնահատման

մեխանիզմները կկարողանան բացահայտել կանանց և տղամարդկանց

վրա առաջարկվող նախաձեռնությունների ազդեցության

տարբերությունները:

GCI-ի ներդրումը հնարավորություն է տալիս նախագծերը, ծրագրերը և այլն

փոխակերպել գեղեցիկ ոչ ուղղվածությունից դեպի գեղեցիկ

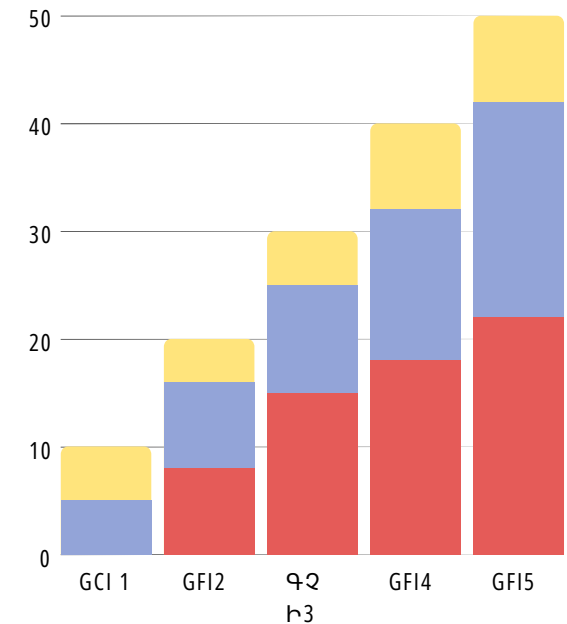
զգայուն:

Պատշաճ ձևավորված GFI-ները կդարձնեն մոնիտորինգն ու գնահատումը

ավելի հեշտ և ճշգրիտ: GNI մշակելիս անհրաժեշտ է ունենալ գեղեցիկ

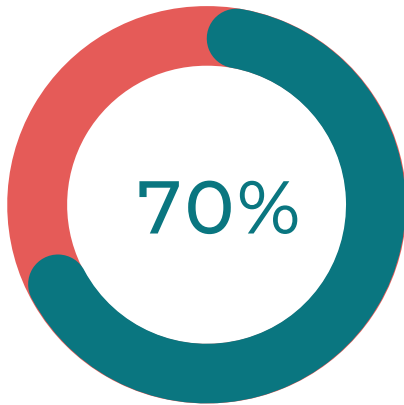
խնդիրների և տեղական համատեքստի իմացություն, ինչպես նաև

գեղեցիկ վերլուծություն իրականացնելու հմտություններ:

ԳԵՆԴԵՐԱՅԻՆ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐ

կատարել կարևոր սոցիալական գործառույթներ և խնդիրներ

- Օգնեք հետևել ծրագրի նպատակներին, բաղաբաղականությանը և այլն:
Չափել տղամարդկանց և կանանց միջև եղած բացերը
- Սահմանել կանանց և տղամարդկանց տարբեր դերերն ու պարտականությունները Չափել ռեսուրսների հասանելիությունը հասարակության անդամների կողմից ըստ սեռի:
- Բացահայտում է կանանց և տղամարդկանց միջև տարբեր ռիսկերի ազդեցության տարբերությունները:
- Ստեղծեք նոր տվյալներ և կարևոր տեղեկատվություն որոշումներ կայացնելու համար:
- Ցույց տալ տղամարդկանց և կանանց միջև ուժային հարաբերությունների փոփոխությունների դինամիկան:

ԳՉԻ

ՏԵՍԱԿՆԵՐԸ

ըստ չափված արդյունքների բնութագրերի

Քանակական

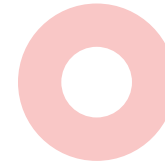
Անդրադառնում է կանանց, տղամարդկանց կամ կազմակերպությունների թվին և համամասնությանը, որոնք ներգրավված են կամ ազդված են որոշակի խմբի կամ գործունեության կողմից (գենդերային իրազեկման ոլորտում վերապատրաստված ուսանողների թիվը)

Որակ

Արտացոլել մարդկանց փորձը, կարծիքները, դատողությունները, վերաբերմունքը, մոտեցումը և զգացմունքները (ուսանողների կարծիքները հավասարապաշտ և նահապետական ընտանիքների մասին)

Առնչվող

Պարունակում է ինչպես քանակական, այնպես էլ որակական ասպեկտներ (ՀԿ ղեկավարների տոկոսը ակտիվորեն մասնակցում է գենդերային ինտեգրման ներդրմանը)

ԳՉԻ

ՏԵՍԱԿՆԵՐԸ

ըստ չափված արդյունքների բնութագրերի

Գործընթացի ցուցանիշներ

Չափել գործողությունների
իրականացումը և ցույց տալ, թե
արդյո՞ք ծրագրվածն ու
խոստացվածը կատարվում է:

Թիրախային համայնքում անցկացված
գեներային ինտեգրման
դասընթացների քանակը

Արդյունքների ցուցանիշներ

Չափում է գործունեության
ուղղակի արդյունքները և ցույց
տալիս, թե արդյո՞ք ցանկալի
էֆեկտը ձեռք է բերվում:

թվով կանայք և տղամարդիկ, ովքեր
վերապատրաստումից հետո բարձր
տեղեկացվածություն ունեն
գեներային ինտեգրման մասին

Ազդեցության ցուցանիշներ

Չափում է կատարողականի
երկարաժամկետ արդյունքները և
ցույց է տալիս, որ դա
տեսական ազդեցություն կունենա
թիրախային խմբի կյանքի վրա:

ՅԿ-ների նախագծերի
գեներային զգայունության
մակարդակի բարձրացում

ԳՉԻ-Ի

ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԸ

Ռեալիզմ (1), նշանակություն (2) և ժամանակի կողմնորոշում (3)

Գենդերային զգայուն ցուցանիշների համապատասխանությունը դրանց ներկայացվող պահանջներին

Ցուցանիշ	Նամակագրություն
2013 թվականին Ալմաթիում բացվել է ընտանեկան բռնության ենթարկված կանանց ապաստարան:	Ոչ
Երեխային խնամելու համար ծնողական արձակուրդ գնացող հայրերի թիվն աճել է 22%-ով, իսկ ինքնազբաղված տղամարդկանց թիվը 1900-ից հասել է 3000-ի: Անցած չորս տարիների ընթացքում կանանց թվի համեմատ, որտեղ 2000-ից նվազել է 1800 մարդ, վարչական իրավախախտում կատարածների թիվը 2019-2021 թվականներին 16009-ից հասել է 18472-ի:	Ոչ
Գյուղացի տղամարդկանց շրջանում ինքնասպանությունների թիվը կազմել է 878, քաղաքային տղամարդկանց մոտ`	Այո՛
922, 2020 թվականին գյուղաբնակ կանանց մոտ` 161 և քաղաքային կանանց` 184 ինքնասպանությունների թվի համեմատ:	Ոչ
Ղազախստանի բնակչությունը 2015-2022 թվականներին աճել է 17,564,800-ից մինչև 19,190,055 մարդ:	Այո՛

ԱՌԱՋԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԳԵՆԴԵՐԱՅԻՆ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԱՄԱՐ.

քայլ 1

Ուսումնասիրեք նախագծի, ծրագրի, նախաձեռնության նպատակները.

Որոշեք, թե արդյոք նպատակները գեղեցիկապես զգայուն են:

քայլ 2

Ձևակերպեք սեռը

զգայուն թիրախներ.

քայլ 3

Նախանշեք նպատակներին հասնելու գործողությունները, վերլուծեք, թե արդյոք ծրագրի գործողությունները ներառում են կանանց և տղամարդկանց:

քայլ 4

Մտածեք, թե գեղեցիկապես վերլուծության ինչ օգտակար բացահայտումներ կարող են օգտագործվել ձեր ընտրած ոլորտում նախաձեռնություններին տեղեկացնելու համար:

քայլ 5

Ստեղծեք ելակետային տվյալներ՝ հաջորդ ձեռքբերումների հետ համեմատելու համար և ստուգեք, թե արդյոք սեռով բաշխված տվյալներն արդեն հասանելի են:

քայլ 6

Մշակել որակի համադրություն եւ քանակական տվյալներ՝ ավելի ամբողջական պատկերը ապահովելու համար:

քայլ 7

Սահմանեք ժամանակային շրջանակ:

քայլ 8

Օգտագործեք GNI՝ գեղեցիկապես ինտեգրման արդյունքներն ու ազդեցությունները

քայլ 9

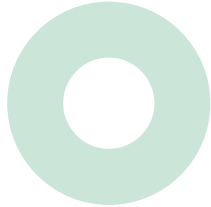
գնահատելու համար:

քայլ 10

Օգտագործեք լավագույն փորձը՝ հիմնված տեղական համատեքստի վրա:

Պարտադիր դարձրեք կանոնավոր գեղեցիկապես բացահայտումները կատարելիս մոնիտորինգը:

Ծրագրի տրամաբանական շրջանակի օրինակ՝ հաշվի առնելով գենդերային զգայուն ցուցանիշները

Ինչի՞ ենք ուզում հասնել: (Լսխազգծի համառոտ նկարագրությունը)	Ցուցանիշ (Ինչպե՞ս չափել փոփոխությունը):	Վերահսկողություններ (որտե՞ղ և ինչպե՞ս ստանալ տեղեկատվություն):	Ենթադրություններ (Ուրիշ ի՞նչն պետք է հաշվի առնել):
Բնակչության 30%-ի համար ջրի հասանելիության բարելավում երաշտի տարածքներում	Ծրագրի արդյունքում ջրային միավորումներին մասնակցող մարդկանց թիվը՝ ըստ սեռի	Ջրային միավորումների գենդերային կազմի ցանկը	Սահմանային տարածք
	Ենթակա Կանանց և տղամարդկանց ծանրաբեռնվածության փոփոխություններ՝ ծրագրի գործողությունների արդյունքում (ջուր ստանալու համար ծախսվող ժամանակի կրճատում)	Հարցաքննելով տվյալ տարածքի բնակչության թիվը	Ապրող ընտանիքների հայրապետական կառուցվածքը այս տարածքում
	Ջրի գենդերային հասանելիության մոնիտորինգի համար պաշտոնյաների պատասխանատվության չափը երաշտի հակված տարածքներում (լրիվից մինչև բացակայող)	Պաշտոնական հաշվետվություններ տեղական ինքնակառավարման մարմիններից, հարցազրույցներ	Համագործակցություն տեղական ինքնակառավարման մարմինների հետ

ՏՎՅԱԼՆԵՐԻ ՀԱՎԱՔՄԱՆ ԱՂԲՅՈՒՐՆԵՐԸ GCHI-Ն մշակելիս

- ❑ Բնակչության մարդահամար
- ❑ Տարբեր վիճակագրական ժողովածուներ և գրքույկներ
- ❑ Հասարակական կարծիքի հարցումներ
- ❑ Միջազգային կազմակերպությունների զեկույցներ
- ❑ Աշխատուժի հարցումներ
- ❑ Տնային տնտեսությունների հետազոտության տվյալներ
- ❑ Արդյունքների և/կամ եկամուտների չափումներ ըստ սեռի
- ❑ Ֆինանսական հաշվետվություններ Մասնակիցների ցուցակներ
- ❑ Վարչական հաշվետվություններ
- ❑ Գնահատման ձևեր ֆոկլոս խմբեր, հարցազրույցի արդյունքներ,
- ❑ փորձագիտական գնահատումներ

ՏՎՅԱԼՆԵՐԻ ՀԱՎԱՔՄԱՆ ՄԵԹՈԴ

կախված է բուն ցուցանիշից և ոլորտում առկա տեղեկատվությունից (ներառյալ սեռով բաժանված տվյալները):

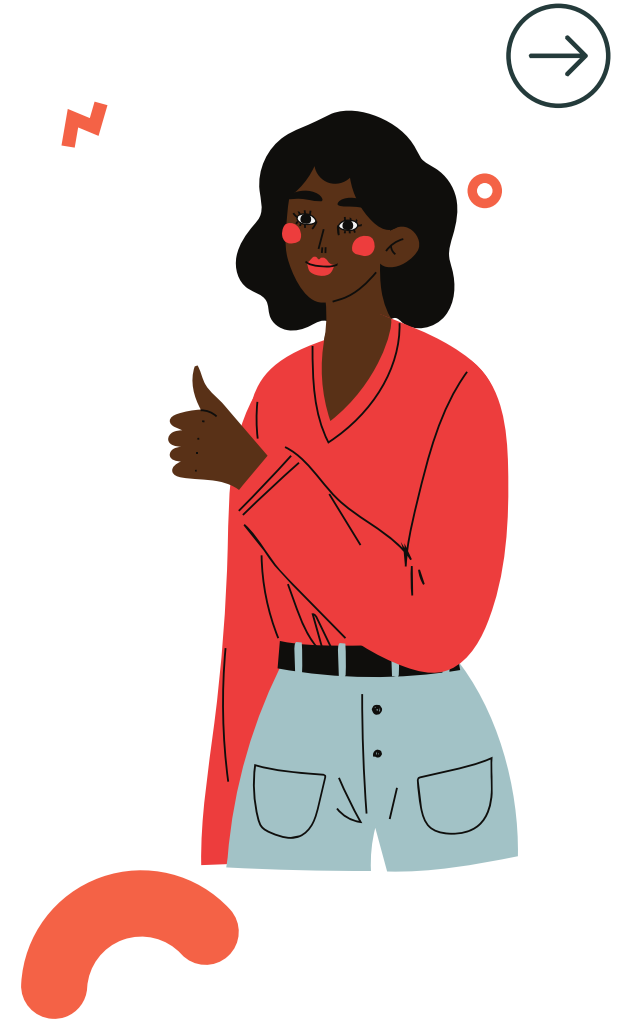
ՏՎՅԱԼՆԵՐԻ ԱՂԲՅՈՒՐՆԵՐ

Որակական և քանակական ցուցանիշները սովորաբար տարբեր են:

ՕԳՏԱԳՈՐԾՎԱԾ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

- 1 Դանիայի արտաքին գործերի նախարարություն.
Գենդերային զգայուն մոնիտորինգ և ցուցանիշներ.
Copenhagen: Danida, 2006. –28 p.
- 2 Արագ ուղեցույց գենդերային զգայուն ցուցանիշների
համար: Oxfam GB, հունվար 2014. Oxford:
Oxfam House. -3 էջ
Ռամսակ, Ա. Գենդերային հավասարություն և
- 3 գենդերային մեյնսթրիմինգ. ձեռնարկ
դասընթացավարների համար:
- 4 Լյուբլյանա: EkvilibriInstitut, 2015. –45 p.
Una M., Tuncok N., Davis K. and Chao V. Գենդերային
արձագանքող ցուցանիշներ: Գենդերային և NDC
պլանավորում իրականացման համար: – Մադրիդ: ՄԱԶԾ,
2019. –11 էջ.

ՀՆԻ ՄԱՍԻՆ ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԱՂԲՅՈՒՐՆԵՐ

- 1 Bjorkland M., Tunell T. and Glushkova M. Ճեռնարկ մարզիչների համար գենդերային հավասարության խթանման ուղեցույցի կիրառման վերաբերյալ Ղրղզստանում: - Բիշքեկ. ՄԱԶԾ, 2014 թ.
• Գենդերային զգայունությունը նախագծերում. ինչպե՞ս և ինչու:
- 2 WomenPlatform,
• 16.05.2019, <https://womenplatform.net/inspiration-and-development/gendernaya-chuvstvitelnost-v-proektax-kak-i-zachem/>
- 3 ՄԱԿ-ի կանայք. Կանայք՝ Եվրոպայում և Կենտրոնական Ասիայում COVID-19-ի դեմ պայքարի առաջնագծում. Գենդերային հավասարության ապահովման մեխանիզմների ներկայացուցիչների կարծիքները. - ՄԱԿ, 2020 թ.
• Գենդերային զգայուն ցուցիչներ ԶԼՄ-ների համար: Ցուցանիշների շրջանակ՝ գենդերային զգայունությունը լրատվամիջոցների գործունեության և բովանդակության մեջ չափելու համար: - Փարիզ:
- 4 ՅՈՒՆԵՍԿՕ, 2012 թ.
• Allen L., Chirillo G., Shein E. Բռնության և կոնֆլիկտների վաղ նախազգուշացման գենդերային զգայուն ցուցանիշներ. գլոբալ շրջանակ: - Արլինգթոն.
• Ընտրական համակարգերի միջազգային հիմնադրամ, 2021 թ.

Շնորհակալություն
ուշադրության
համար!

CA
YLA

